

NORRTÄLJE
KOMMUN

Internkontrollrapport per december

Status: Påbörjad **Rapportperiod:** 2019-12-31 **Organisation:** Barn och skolnämnd

Internkontrollområden

Internkontrollområde Informationssäkerhet

Internkontrollområdet syftar till att säkerställa att kommunen på ett tillfredställande sätt hanterar informationssäkerheten utifrån de lagkrav GDPR (General Data Protection Regulation) ställer.

Aktivitet	Färdiggrad
<p data-bbox="199 365 1173 398">Behörighetstilldelning till verksamhetssystem innehållande personuppgifter</p> <p data-bbox="199 398 367 432">Beskrivning:</p> <p data-bbox="199 432 774 465">Motiv för önskad effekt av internkontrollområdet:</p> <p data-bbox="199 465 1364 723">I barn- och skolnämndens verksamheter behandlas dagligen ett stort antal personuppgifter i ett antal olika verksamhetssystem. Hanteringen görs uteslutande med lagligt stöd för att säkerställa skolplikten/rätten till utbildning samt den myndighetsuppföljning som följer av huvudmannskapet i form av uppföljning av kunskapsresultat, tillhandahållande av stödåtgärder, betygssättning m.m. Samtidigt är det viktigt att varje anställd endast ska ha tillgång till de uppgifter och de system som behövs för att utföra arbetsuppgifterna. Det kräver att det finns rutiner och riktlinjer för åtkomst och behörighetstilldelning till de system som används i verksamheten och som innehåller personuppgifter.</p> <p data-bbox="199 768 1372 958">Internkontrollen syftar till att säkerställa att det finns uppdaterade, och ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för behörighetstilldelning för samtliga system där personuppgifter behandlas, samt att det finns rutiner för att åtkomst upphör vid avslutad eller ändrad anställning. Varje anställd ska endast ha åtkomst till de system och de uppgifter som behövs för att utföra sina arbetsuppgifter. I och med ny lagstiftning (GDPR) riskerar nämnden inte längre bara förtroendeskada om uppgifter hanteras fel, utan även ekonomisk skada i form av skadestånd/sanktionsavgifter.</p> <p data-bbox="199 1003 614 1037">Metod och frekvens för uppföljning:</p> <p data-bbox="199 1037 582 1070">I granskning ingår att säkerställa</p> <ul data-bbox="199 1070 1093 1137" style="list-style-type: none">- att det finns ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för behörighetstilldelning- att beslutade riktlinjer efterlevs <p data-bbox="199 1137 478 1171">Granskning genomförs:</p> <ul data-bbox="199 1171 957 1238" style="list-style-type: none">- 2 gånger per år av att handläggningsrutinerna följs (stickprov)- 4 gånger per år kontroll av loggar (stickprov) <p data-bbox="199 1261 359 1294">Kommentar:</p> <p data-bbox="199 1294 1388 1485">Under årets sista period har en kontroll av behörigheter i elevregistreringssystemet Procapita genomförts. Kontrollen syftar till att kontrollera att inte personer som inte ska ha åtkomst till systemet har det. Resultatet av kontrollen var att inom förskole- och grundskoleverksamheten var all personal avslutad i Procapita när det gäller personalwebben. För en handfull anställda som slutat saknades avslutsdatum. Av dessa hade ingen inloggning skett efter angivet avslutsdatum då det inte är möjligt att komma åt sina konton då anställningen avslutats.</p> <p data-bbox="199 1529 1332 1630">Internkontrollområdet informationssäkerhet kvarstår även under 2020. Kontrollområdet behöver utvecklas och systematiseras för att också omfatta fler verksamhetssystem inom barn- och skolnämndens verksamheter.</p>	

Internkontrollområde Ekonomiska processer och uppföljning av leverans i förhållande till beslut

Internkontrollområdet syftar till att säkra kommunens tillgångar och en god ekonomisk hushållning.

Aktivitet	Färdiggrad
<p>Leverantörsutbetalningar i tid</p> <p>Beskrivning: Önskad effekt av internkontrollområde: Att betalning till kommunens leverantörer sker i rätt tid är viktigt, dels för att upprätthålla förtroendet för kommunen som motpart, men också för att undvika extra kostnader i form av dröjsmålsräntor, avgifter m.m.</p> <p>Metod och frekvens för uppföljning: I granskning ingår att säkerställa: Att fakturor betalas i tid. Granskning genomförs: Uppföljning sker 12 ggr per år vid varje månadsskifte.</p> <p>Kommentar: En granskning av obetalda fakturor per 31 december har genomförts. Inga obetalda fakturor föreligger.</p> <p>Internkontrollen inom detta område bedöms vara tillräcklig.</p>	

Internkontrollområde Professionellt och förtroendeskapande förhållningssätt

Internkontrollområdet syftar till att skapa en internkontrollplan som säkerställer att policys, riktlinjer och handlägningsrutiner efterlevs.

Aktivitet	Färdiggrad
<p>Efterlevnad av representationspolicyn</p> <p>Beskrivning: Kommunfullmäktige antog 2017-02-20 en ny representationspolicy som gäller för alla nämnder. Att representationspolicyn efterlevs är viktigt för att upprätthålla ett högt förtroende från framförallt kommuninvånarna. Men det är också viktigt att representationspolicyn tillämpas på ett konsekvent och enhetligt sätt internt för att upprätthålla förtroendet hos de anställda. Barn- och skolnämnden har en omfattande verksamhet med många förskole- och skolenheter med olika förutsättningar vad gäller antalet anställda, ekonomi m.m. Om chefer i de olika verksamheterna tillämpar policyn på olika sätt kan det leda till missnöje och minskat förtroende hos de anställda i verksamheten och försämra arbetsgivarvarumärket.</p> <p>Metod och frekvens för uppföljning: I granskning ingår att säkerställa: – Att representationspolicyn efterlevs. – Att representationspolicyn tillämpas enhetligt inom barn- och skolnämndens verksamheter.</p> <p>Granskning genomförs: Stickprovsgranskning på genomförs 4 ggr per år i februari, maj, augusti och november. Vid varje tillfälle granskas samtliga verifikationer gällande representation ca 10 enheter.</p> <p>Kommentar: Barn- och utbildningskontoret har granskat efterlevnaden av representationspolicyn under perioden september-december 2019.</p> <p>Barn- och utbildningskontoret har tagit fram samtliga transaktioner bokförda på konto 71XX (intern och extern representation) under perioden. Totalt bokfört värde uppgår till 384 tkr för barn- och skolnämndens verksamheter, varav en del avser hotell- och logikostnader i samband med tjänsteresor, framförallt i samband med rektorsutbildning. Det finns även mindre poster som borde ha bokförts som kostnader i samband med fortbildning.</p>	

Övriga poster har bokförts som:

Gåvor i samband med extern representation (18 tkr) Gåvor i samband med intern representation

(33 tkr) Intern representation i samband med APT och informationsmöten (58 tkr)

Personalbefrämjande åtgärder (97 tkr) Övrig representation (178 tkr)

En stickprovskontroll har utförts av ett antal transaktioner för att se om dessa överensstämmer med representationspolicyn. Dessa har fördelats över olika verksamheter såsom förskola, grundskola och centrala förvaltningskontoret. Följande iakttagelser har gjorts:

Syfte och deltagare finns i huvudsak angivet, men kan i många fall beskrivas utförligare. I några fall har felaktiga verksamhetskoder använts i redovisningen. Några fall av intern representation i samband med APT kan ifrågasättas utifrån representationspolicyn. I framförallt förskoleverksamheten sker dock APT och informationsmöten i stor utsträckning efter arbetstid.

Åtgärder:

En informations- och utbildningsinsats för chefer och administrativa stöd genomförs under första halvåret 2020. Insatsen bör omfatta både innehållet i representationspolicyn, regler för dokumentation av representation ur skatterättslig synpunkt, samt kodplan för att säkerställa korrekt redovisning.

Tillsyn att beslutade åtgärder från föregående år har genomförts

Internkontrollområden från tidigare år som behöver följas upp på grund av otillfredsställande resultat

Bedömning

Aktivitet

Utbetalning av bidrag/penng till utförare av förskole- och skolverksamhet

Beskrivning:

Önskad effekt av internkontrollområde:

Förskole- och skolverksamheten finansieras i huvudsak genom att verksamheterna erhåller ett bidrag/penng för varje barn och elev i förskole- och skolverksamheten. Det totala bidragsbeloppet uppgår till drygt 900 mnkr Utbetalningarna sker månadsvis.

Barn- och utbildningskontoret har sedan ett par år infört en särskild modul i elevregistreringssystemet Procapita för beräkning och betalning av ersättning till olika kategorier utförare, såväl fristående som kommunala. Detta har inneburit att den manuella hanteringen vid utbetalning av ersättning minskar, genom att modulen hämtar uppgifter direkt från elevregistreringssystemet, och säkerställer till stor del att utbetalning sker på rätt grunder. Det är dock många utbetalningar som hanteras till stort ekonomiskt värde, och det är ytterst viktigt att hela kedjan är säkerställd för att undvika att felaktiga utbetalningar görs.

Under 2018 genomförs en granskning av att handläggningsrutinerna efterlevs och att rätt bidragsbelopp betalas ut. Denna granskning sker även under 2019.

Metod och frekvens för uppföljning:

I granskning ingår att säkerställa

- att handläggningsrutinerna efterlevs
- att rätt bidragsbelopp betalas ut

Granskning genomförs:

- 2 gånger per år av att handläggningsrutinerna följs (stickprov)
- 4 gånger per år av utbetalningsunderlag (stickprov)

Kommentar:

Förskole- och skolverksamheten finansieras i huvudsak genom att verksamheterna erhåller ett bidrag/peng för varje barn och elev i förskole- och skolverksamheten. Det totala bidragsbeloppet uppgår till drygt 900 mnkr Utbetalningarna sker månadsvis.

En stickprovsgranskning av utbetalningsunderlag ur Procapita jämfört med bokförda utbetalningar i redovisningen har genomförts under perioden. Denna granskning visar inte på några avvikelser.

En riktad granskning av utbetalda bidrag till utförare av fristående pedagogisk omsorg genomfördes under sommaren 2019. Granskningen har visat att det finns brister i uppföljningen och återrapportering av närvaro av inskrivna barn. Från 2020 införs därför behovsprövade och tidsbegränsade beslut för barn som beviljas omsorg på obekvämtid, och Tempus införs som närvarosystem även för de fristående utförarna. Vidare ska ersättningsmodellen till nattomsorg ses över under första halvåret 2020 så att ersättning i större utsträckning baseras på faktisk närvaro. Kvarstår att dokumentera hela bidragsprocessen i Skolfyren för att säkerställa attest- och kontrollrutiner. Kontrollområdet kvarstår under 2020.

Återsökning av statsbidrag**Beskrivning:**

Önskad effekt av internkontrollområde:

Statsbidrag utgör i dag en viktig del i statens styrning av skolverksamheten. Många statliga satsningar innebär riktade statsbidrag som kommunerna kan söka. Det handlar för barn- och skolnämndens del om ca 50-60 mnkr per år.

De senaste årens mottagande av nyanlända innebär också att kommunen även fortsättningsvis måste ha goda rutiner för att återsöka statsbidrag från Migrationsverket för de barn och elever som fått uppehållstillstånd, och för de som saknar uppehållstillstånd.

Om kommunen saknar rutiner för hur statsbidrag ska sökas finns stor risk att kommunen går miste om intäkter på mångmiljonbelopp, och därmed inte kan finansiera viktig verksamhet. Det handlar dock inte bara om att "vara med på tåget" och söka statsbidragen i rätt tid. Det handlar också om att ha rutiner för att planera hur statsbidragen ska fördelas, användas och följas upp. Skolverket ställer höga krav på kommunerna, och brister i uppföljningen kan leda till att statsbidrag får betalas tillbaka.

Metod och frekvens för uppföljning:

I granskningen ingår att:

- Granska handläggningsrutiner
- Granska hur användning av statsbidragen beslutas, dokumenteras och följs upp.

Granskningen genomförs:

- Inventering och granskning av handläggningsrutiner (totalundersökning 1 g/år)).
- Granskning av samtliga ansökningar av statsbidrag, och att dessa är beslutade och dokumenterade i enlighet med nämndens delegationsordning, och krav i fastställd handläggningsrutin. (3 ggr per år).

Kommentar:

Uppföljning av sökta statsbidrag under perioden September-december har genomförts. Samtliga möjliga statsbidrag (se spec nedan) har sökts via Skolverket. Samtliga ansökningar och i förekommande fall beslut finns dokumenterade i diariet. I maj 2019 beslutade barn- och skolnämnden att delegera beslut om att ansöka om statsbidrag till barn- och skolnämndens arbetsutskott. Ärende gällande vilka statsbidrag som ska sökas behandlades i barn- och skolnämndens arbetsutskott den 23 september.

Perioden september-december 2019 har följande statsbidragsansökningar skickats in:

- Lärarlönelyftet

- Likvärdig skola
- Fritidshemssatsning
- Mindre barngrupper
- Lärarassistenter
- Bättre språkutveckling i förskolan
- Omsorg kvällar nätter och helger
- Lovskola
- Karriärtjänster
- Högstudiesstudier i specialpedagogik
- Lärarlyftet
- Papperslösa barn
- Rekryterande insatser
- Läxhjälp
- Lågstadiesatsning
- Skolbibliotek
- Nyanlända elever
- Elevhälsa
- Kvalitetssäkrande åtgärder

Under året har en beskrivning av ansökningsprocessen dokumenterats i ledningssystemet Skolfyren vilket var en åtgärd i uppföljningen av internkontrollplanen 2018.

Den fördjupad granskning av återsökning av statsbidrag för asylsökande elever har inte hunnit genomföras under 2019 och kvarstår att genomföra under första kvartalet 2020.

NORRTÄLJE
KOMMUN

Bilaga

Riskmatris enligt COSO-modellen

Sannolikhet	Konsekvens
5 Mycket sannolik	5 Mycket allvarlig
4 Sannolik	4 Allvarlig
3 Möjlig	3 Kännbar
2 Mindre sannolik	2 Lindrig
1 Osannolik	1 Försumbar

Process/ rutin	Identifierad risk	Konsekvens (om risken inträffar)	Kontroll- moment	Kontroll- ansvarig	Metod/Frekvens	Konsekvensskattning (1-5)			Riskskattning 1-5		
						Ekonomi	Förtro- ende	Individ	Sannolik- het	Riskvärde	Riskskala
Behörighetstilldelning till verksamhetssystem innehållande personuppgifter	Anställda som inte behöver har åtkomst till personuppgifter	Förtroende- skada. Ekonomisk skada.	1. Att det finns rutiner och riktlinjer för behörighetstilldelning. 2. Att riktlinjer efterlevs.	EC IT & projektledning	1. 2 ggr per år efterlevnad riktlinjer (stickprov) 2. 4 ggr per år uppföljning av loggar (stickprov)	4	4	4	4	48	3-72
Efterlevnad av representationspolicyn	Att policyn inte efterlevs. Att policyn inte efterlevs enhetligt.	Förtroende- skada. Ekonomisk skada.	1. Att policyn efterlevs. 2. Att policyn tillämpas enhetligt	EC Ekonomi och juridik	Stickprovsgranskning 4 ggr per år (feb, maj, aug, nov). Granskning av ca 10 enheter per tillfälle.	3	4	2	3	27	3-72
Leverantörs- utbetalningar i tid	Att policyn inte efterlevs. Att policyn inte efterlevs enhetligt.	Förtroende- skada. Ekonomisk skada.	Att fakturor betalas i tid.	EC Ekonomi och juridik	Totalgranskning 12 ggr per år vid varje månadsskifte.	4	4	4	4	48	3-72
Utbetalning av bidrag/peng till utförare	Felaktiga utbetalningar.	Förtroende- skada. Ekonomisk skada.	1. Att handlägningsrutinerna efterlevs. 2. Att rätt bidragsbelopp betalas ut.	VC service & support	1. 2 ggr per år efterlevnad av handlägningsrutin. 2. 4 ggr per år av utbetalningsunderlag (feb, maj, aug, nov)	4	4	4	3	36	3-72
Återsökning av statsbidrag	Statsbidrag söks inte. Statsbidrag används inte enligt beslut.	Ekonomisk skada.	1. Granskning av handlägningsrutin. 2. Granska beslut, dokumentation och användning av statsbidrag.	EC Ekonomi och juridik	1. Inventering och granskning av handlägningsrutin 1 g/år. 2. 3 ggr/år totalundersökning samtliga ansökningar, dokumentation och beslut enligt fastställd handlägningsrutin (mars, juni, okt)	4	2	3	3	27	3-72